

III kwartał 2018

**KWARTALNA INFORMACJA
O SYTUACJI OSÓB MŁODYCH
NA PODLASKIM RYNKU PRACY W KONTEKŚCIE
REALIZACJI PLANU GWARANCJI DLA MŁODZIEŻY
III KWARTAŁ 2018 R.**

**Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku
2018**

AKTYWNOŚĆ I BIERNOŚĆ ZAWODOWA I EDUKACYJNA OSÓB MŁODYCH (15-24 LATA)

Tabela 1. Wybrane wskaźniki aktywności ekonomicznej osób młodych w wieku 15-24 lata w woj. podlaskim w ujęciu kwartalnym (wg BAEL)

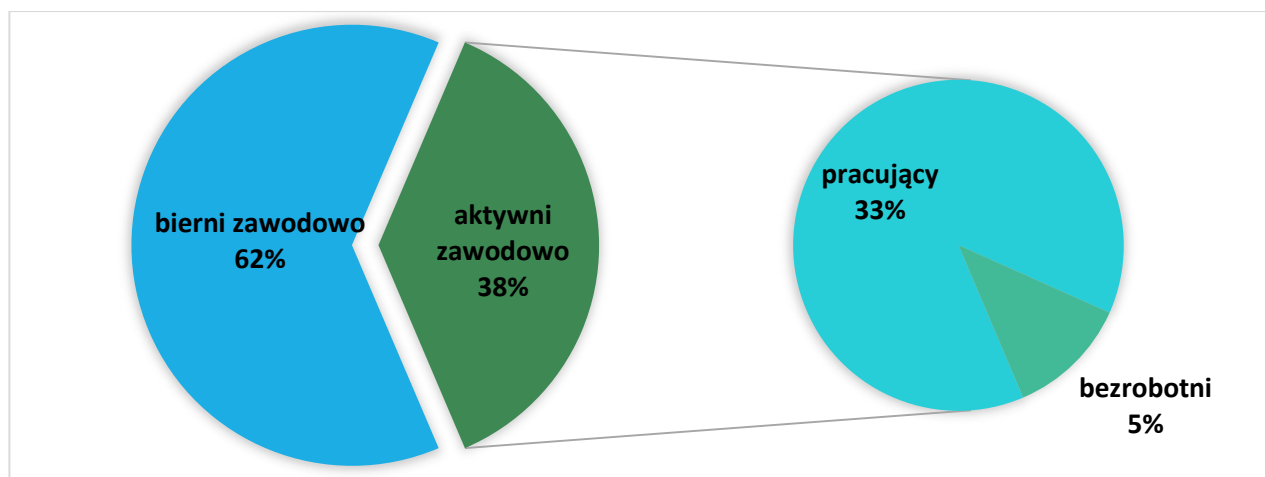
Ludność w wieku 15-24 lata	III kw. 2017	IV kw. 2017	III kw. 2018	III kw. 2018– III kw. 2017 (+/-)
Ogółem ludność w wieku 15-24 lata (tys. osób), w tym:	121	119	114	-7
Ludność bierna zawodowo (w tys. osób)	79	84	71	-8
Ludność aktywna zawodowo (w tys. osób)	42	35	43	+1
Pracujące osoby młode (w tys. osób)	35	30	37	+2
Bezrobotne osoby młode (w tys. osób)	7	5	5	-2
Współczynnik aktywności zawodowej (w %)	34,7	29,4	37,7	+3,0
Wskaźnik zatrudnienia (w %)	28,9	25,2	32,5	+3,6
Stopa bezrobocia osób (w %)	16,7	14,3	11,6	-5,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych GUS, BDL oraz publikacji Urzędu Statystycznego w Białymstoku: "Aktywność ekonomiczna ludności w woj. podlaskim w III, IV kwartale 2017 r. i III kwartale 2018 r."

KOMENTARZ ANALITYCZNY

- W województwie podlaskim, podobnie jak w całej Polsce oraz Unii Europejskiej, osoby młode znajdują się w trudniejszej sytuacji na rynku pracy. Spośród 114 tys. osób młodych, w wieku 15-24 lata, 71 tys. jest biernych zawodowo, głównie ze względu na naukę. Spośród 43 tys. młodych osób aktywnych zawodowo, pracuje 37 tys. Na przestrzeni roku liczba biernych zawodowo w wieku 15-24 lata spadła o 8 tys. osób, natomiast liczebność aktywnych zawodowo wzrosła o 1 tys. osób. Młodzi charakteryzują się niższą niż starsze grupy wiekowe aktywnością zawodową, gdyż tylko 37,7% z nich jest aktywna zawodowo. Niski jest zwłaszcza udział osób pracujących w analizowanej grupie wiekowej – 32,5%. Dla porównania, wskaźnik zatrudnienia dla osób w wieku 25-54 lata przekroczył 80%.
- Na przestrzeni roku odnotowano poprawę sytuacji osób młodych, bowiem w porównaniu do III kwartału 2017 r. współczynnik aktywności zawodowej tej grupy wiekowej zwiększył się o 3,0 pkt. proc., a wskaźnik zatrudnienia wzrósł o 3,6 pkt. proc. Dla porównania: dla ogółu ludności województwa w wieku 15 lat i więcej współczynnik aktywności zawodowej zmniejszył się o 0,1 pkt. proc, a wskaźnik zatrudnienia zwiększył się o 0,7 pkt. proc. Natomiast liczba osób bezrobotnych w wieku 15-24 lata wyniosła 5 tys. i była niższa w odniesieniu w porównaniu do III kwartału 2017 r. o 2 tys. Stopa bezrobocia osób młodych osiągnęła poziom 11,6% i w skali roku zmniejszyła się aż o 5,1 pkt. proc. (stopa bezrobocia dla ogółu ludności województwa wyniosła 3,5% i zmniejszyła się o 1,5 pkt. proc.).

Rysunek 1. Aktywność zawodowa osób młodych w wieku 15-24 lata (wg BAEL) w III kwartale 2018 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Aktywność ekonomiczna ludności w woj. podlaskim w II kwartale 2018 r., Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2018

Tabela 2. Bierność społeczna młodzieży (NEET – Not in Employment, Education or Training) % udział w grupie wiekowej 15-24 w latach 2016-2017 w woj. podlaskim na tle Polski oraz Unii Europejskiej

Wyszczególnienie	woj. podlaskie (w %)		Polska (w %)		UE 28 (w %)	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
ogółem	10,3	8,6	10,5	9,5	11,5	10,9
kobiety	11,4	*	11,1	10,7	11,9	11,2
mężczyźni	9,2	*	10,1	8,3	11,2	10,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EUROSTAT, * b. danych

KOMENTARZ ANALITYCZNY

- W 2017 r. w Unii Europejskiej (UE 28) co 9 osoba młoda w grupie wiekowej 15-24 lata (10,9%) była bierna społecznie (NEET). Średnia dla Polski (9,5%) była niższa o 1,4 pp. niż wskaźnik europejski, a dla woj. podlaskiego (8,6%) niższa o 0,9pp. niż wskaźnik ogólnopolski. Podobnie jak w skali Europy, większą bierność zawodową i edukacyjną wykazują młode kobiety; w Polsce wskaźnik NEET dla kobiet był o 2,4 pp. wyższy niż dla młodych mężczyzn (czyli 4-krotnie bardziej niż w UE, gdzie odnotowano różnicę o 0,6 pp.).
- W krajach Unii Europejskiej, a także w Polsce wskaźnik NEET, czyli odsetek młodzieży biernej zawodowo i edukacyjnie, w 2017 roku uległ zmniejszeniu (odpowiednio o: 0,6 i 1,0 pp.). W woj. podlaskim wartość tego wskaźnika zmniejszyła się, podobnie jak w kraju, o 1,0 pp.

BEZROBOCIE REJESTROWANE OSÓB MŁODYCH

Tabela 3. Wybrane kategorie osób młodych w wieku do 30 roku życia w woj. podlaskim (bezrobocie rejestrowane) w ujęciu kwartalnym

Wyszczególnienie	III kwartał 2017		IV kwartał 2017		III kwartał 2018		III kw. 2018 – III kw. 2017 (+/-)	
	<i>j.m.</i> Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%	w liczbach	w %
Bezrobotni ogółem	41673	100	39997	100	36050	100	-5623	-13,5
Bezrobotni w wieku do 30 r. ż., w tym:	12065	30,0	11443	28,6	10036	27,8	-2029	-16,8
		100		100		100		
• Kobiety	6683	55,4	6279	54,9	5722	57,0	-961	-14,4
• Zamieszkali na wsi*	-	-	5265	46,0	-	-	-	-
• Z wykształceniem poniżej średniego	4050	33,6	3906	34,1	3357	33,4	-693	-17,1
• Z wykształceniem wyższym	3267	27,1	2232	19,5	1831	18,2	-1436	-44,0
• Bez stażu pracy	4462	37,0	4032	35,2	3416	34,0	-1046	-23,4
• Długotrwale bezrobotni	5315	44,1	5030	44,0	4292	42,8	-1023	-19,2
• Osoby niepełnosprawne	246	2,0	228	2,0	226	2,3	-20	-8,1
• Osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	129	1,1	152	1,3	99	1,0	-30	-23,3
• Osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż. oraz osoby posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r.ż.	3305	27,4	3214	28,1	3001	29,9	-304	-9,2
• Osoby w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (18-24 lata)	1281	10,6	1258	11,0	1021	10,2	-260	-20,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku.

* Dane prezentowane w ujęciu rocznym

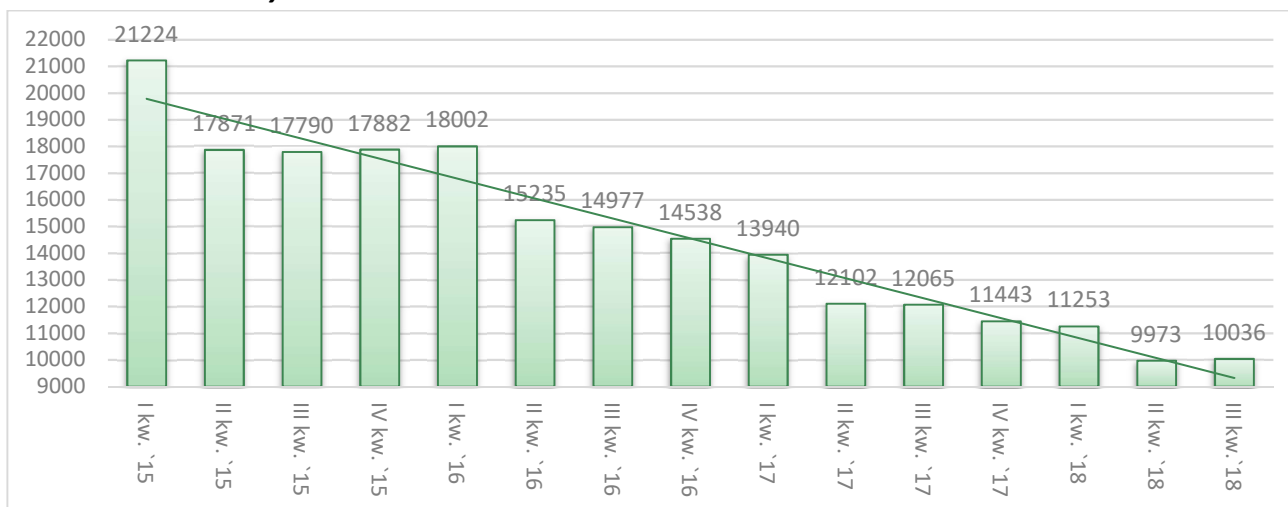
KOMENTARZ ANALITYCZNY

- W końcu III kwartału 2018 r. w urzędach pracy woj. podlaskiego zarejestrowanych było 10036 osób do 30 roku życia, co stanowiło 27,8% ogółu bezrobotnych. Na przestrzeni roku liczebność bezrobotnej młodzieży zmniejszyła się o 2029 osób, tj. o 16,8% (przy spadku ogólnej liczby bezrobotnych o 13,5%).
- W końcu III kwartału 2018 r. bezrobotne młode kobiety były w większości (57,0%). W porównaniu do analogicznego kwartału poprzedniego roku udział procentowy kobiet wzrósł o 1,6 pp.
- Niższy poziom wykształcenia (poniżej średniego) reprezentowało 33,4% młodych osób zarejestrowanych w urzędach pracy w końcu III kwartału 2018 r. (3357 osób) i ich procent zmniejszył się na przestrzeni roku nieznacznie - o 0,2 punktu. Z kolei osoby legitymujące się wykształceniem wyższym stanowiły 18,2% (1831 młodych bezrobotnych) i było to aż o 8,9 pkt. proc. mniej niż końcu III kwartału 2017 r.
- Brak stażu pracy, a tym samym doświadczenia zawodowego, to również istotne utrudnienie w aplikowaniu o pracę. W końcu III kwartału 2018 r. stażu pracy nie posiadało 34,0% młodych osób

(3416 osób). Jednak i w tym zakresie sytuacja się poprawia, bowiem odsetek bezrobotnych do 30 r. życia bez stażu pracy był niższy niż w analogicznym okresie ubiegłego roku o 3,0 pp.

- Udział osób młodych długotrwale bezrobotnych oscylował wokół 43%. W porównaniu do III kwartału 2017 r. udział tej grupy bezrobotnych zmniejszył się o 1,3 pp.
- W końcu III kwartału 2018 r. udział młodych osób z niepełnosprawnością wyniósł 2,3% (0,2 tys.), a ich udział uległ zwiększeniu w ciągu roku o 0,3 pp.
- Wśród bezrobotnych przed 30. rokiem życia nastąpił spadek liczby osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej (o 30, do 99). W końcu III kwartału 2018 roku stanowili oni 1,0% młodych bezrobotnych i w porównaniu do III kwartału 2017 r. udział tej grupy bezrobotnych zmniejszył się o 0,1 pp.
- Rodzicielstwo młodych osób, w szczególności kobiet, może sprzyjać powstawaniu tzw. zjawiska NEET, czyli nieuczestniczenia w edukacji bądź szkoleniach, niepodejmowania zatrudnienia, a w dalszej kolejności nawet wykluczeniu z rynku pracy. Potwierdzają to wyniki badań panelowych realizowanych przez Eurostat, ale również badania regionalne. W takiej sytuacji znajdują się podlascy młodzi rodzice posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub niepełnosprawne do 18 roku życia. W rejestrach powiatowych urzędów pracy w końcu III kwartału 2018 r. znalazło się 3,0 tys. takich osób, tj. 29,9% spośród bezrobotnych do 30. roku życia. Ich udział wzrósł w porównaniu analogicznego okresu ubiegłego roku o 2,5 pp., co koresponduje ze wzrostem udziału bezrobotnych kobiet, które stanowią 91,1% tej kategorii bezrobotnych do 30 roku życia.
- Powiązanie systemu edukacji z rynkiem pracy w kontekście zapewnienia ciągłości aktywizacji edukacyjnej i zawodowej osób młodych jest istotne z punktu widzenia przeciwdziałania bezrobociu najmłodszych zasobów siły roboczej. W końcu III kwartału 2018 r. w rejestrach podlaskich urzędów pracy było 1021 bezrobotnych młodych ludzi w wieku 18-24 lata będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (10,2%). W ciągu roku nastąpił spadek liczebności tej grupy o 260 osób (o 20,3%).

Rysunek 2. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w wieku do 30 r. ż. w latach 2015-2018 w ujęciu kwartalnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku.

AKTYWIZACJA OSÓB MŁODYCH – AKTYWNE PROGRAMY RYNKU PRACY

W niniejszym podrozdziale uwzględniono szerszą grupę wiekową ze względu na kierowanie wsparcia przez publiczne służby zatrudnienia do osób młodych w wieku do 30 roku życia.

Tabela 4. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych do 30 roku życia w woj. podlaskim w ujęciu kwartalnym

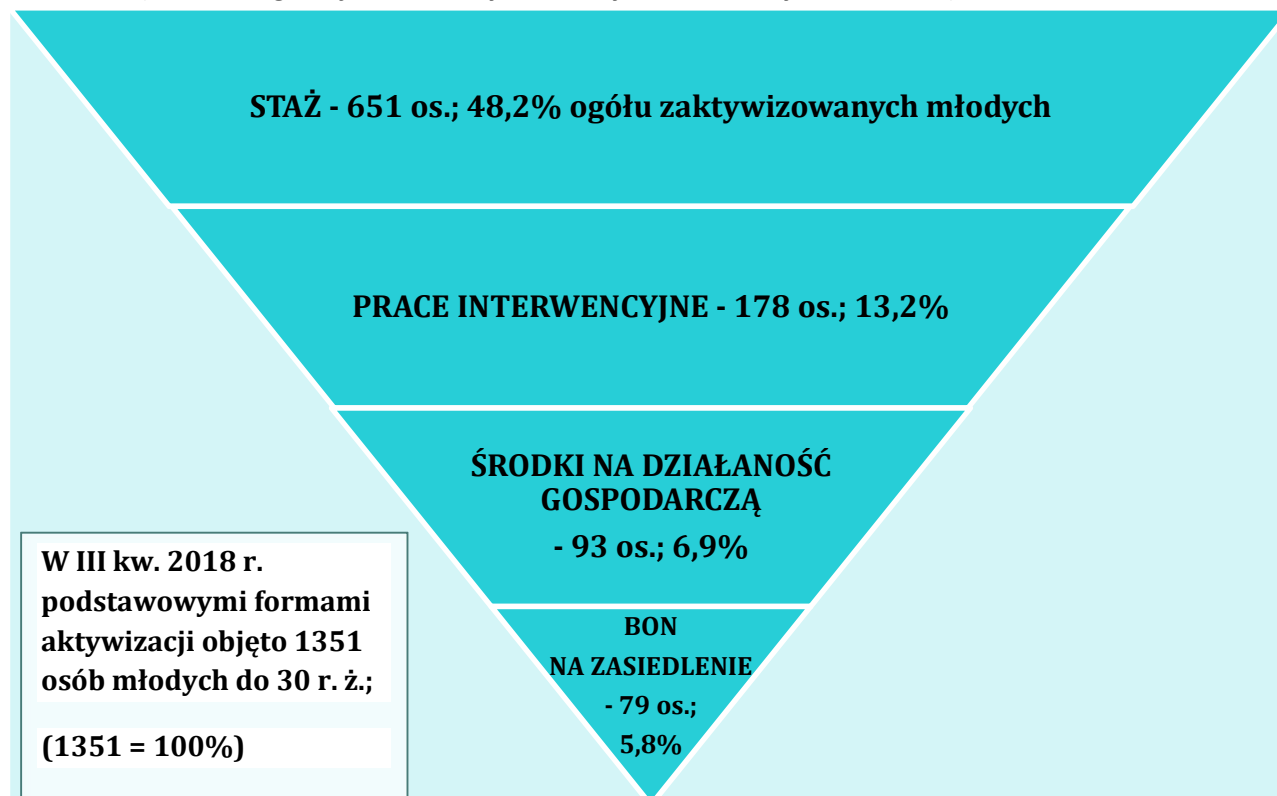
Wyszczególnienie	III kw. 2017		IV kw. 2017		III kw. 2018		III kw. 2018–III kw. 2017 (+/-)	
	<i>Liczba osób</i>	%	<i>Liczba osób</i>	%	<i>Liczba osób</i>	%	<i>w liczbach</i>	%
<i>j.m.</i>								
Liczba bezrobotnych do 30 roku życia wyrejestrowanych z ewidencji PUP ogółem, w tym:	7396	100,0	7511	100	5766	100	-1630	-22,0
z powodu podjęcia pracy ogółem	4008	54,2	4556	60,7	3065	53,2	-943	-23,5
Liczba bezrobotnych do 30 roku życia objętych podstawowymi formami aktywizacji, z tego:	2204	29,8	2084	27,7	1351	23,4	-853	-38,7
• Praca subsydiowana, z tego w ramach:	1159	15,7	1382	18,4	618	10,7	-541	-46,7
– prac interwencyjnych	197	2,7	134	1,8	178	3,1	-19	-9,6
– robót publicznych	70	0,9	51	0,7	76	1,3	6	8,6
– środków na działalność gospodarczą	165	2,2	215	2,9	93	1,6	-72	-43,6
– refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	98	1,3	126	1,7	67	1,2	-31	-31,6
– bonu na zasiedlenie (podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania)	163	2,2	158	2,1	79	1,4	-84	-51,5
– bonu zatrudnieniowego	5	0,1	2	0,03	5	0,1	0	0,0
– refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
– inne	461	6,2	696	9,3	120	2,1	-341	-74,0
• Szkolenia	176	2,4	91	1,2	76	1,3	-100	-56,8
w tym w ramach bonu szkoleniowego	49	0,7	37	0,5	31	0,5	-18	-36,7
• Staże u pracodawcy	804	10,9	535	7,1	651	11,3	-153	-19,0
w tym w ramach bonu stażowego	49	0,7	13	0,2	10	0,2	-39	-79,6
• Przygotowanie zawodowe dorosłych	2	0,03	1	0,01	1	0,02	-1	-50,0
• Prace społecznie użyteczne	14	0,2	5	0,1	5	0,1	-9	-64,3
w tym w ramach PAI	8	0,1	0	0,0	0	0,0	-8	-100,0
• Skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych	49	0,7	70	0,9	0	0,0	-49	-100,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku.

KOMENTARZ ANALITYCZNY

- Młodzi bezrobotni, do 30. roku życia, którzy zostali wyłączeni z ewidencji bezrobotnych w III kwartale 2018 r. (5766 osób), stanowili znaczny odsetek 40,6% spośród ogółu bezrobotnych (14203).
- Spada wśród młodych bezrobotnych popularność form aktywizacji organizowanych w ramach prac subsydiowanych (prace interwencyjne, roboty publiczne, dofinansowywanie działalności gospodarczej, refundacja kosztów zatrudnienia bezrobotnego, bon na zasiedlenie, bon zatrudnieniowy, refundacja składek na ubezpieczenie społeczne).
- Bezrobotni do 30 roku życia, którzy skorzystali z subsydiów w III kwartale 2018 r., stanowili 10,7% wszystkich bezrobotnych wyrejestrowanych z ewidencji PUP z tej grupy wiekowej. W ramach prac subsydiowanych najwięcej osób młodych kierowanych było do prac interwencyjnych, w których uczestniczyło 178 bezrobotnych, tj. o 19 osób mniej niż w III kwartale 2017 r. Dość powszechną formą aktywizacji osób młodych oraz przejawem ich mobilności jest podejmowanie pracy poza miejscem zamieszkania. W tym celu z bonu na zasiedlenie skorzystało 79 bezrobotnych (o 84 osoby mniej niż w III kwartale 2017 r.). Oprócz tego 67 bezrobotnych skorzystało z oferowanej dla pracodawców refundacji kosztów zatrudnienia, tj. o 31 osób mniej niż w III kwartale 2017 r.
- Niezmienną popularnością cieszy się finansowe wsparcie działalności gospodarczej, co jest oznaką przedsiębiorczości osób młodych. W III kwartale 2018 r. skorzystały z niego 93 osoby (o 72 osoby mniej niż przed rokiem). Ponadto prowadzenia działalności gospodarczej niesubsydiowanej ze środków publicznych podjęto się w III kwartale 2018 r. kolejnych 75 młodych osób.
- Obok prac subsydiowanych popularną formą aktywizacji osób młodych są staże; z tej formy pomocy w III kwartale 2018 r. skorzystało łącznie 651 osób do 30 roku życia (także w ramach bonu stażowego). Również ze staży w III kwartale br. skorzystało mniej osób młodych niż przed rokiem (o 153 osoby).
- W III kwartale 2018 r. szkolenia rozpoczęło 76 młodych bezrobotnych, w tym 31 osób w ramach bonu szkoleniowego. W porównaniu do III kwartału 2017 r. zainteresowanie szkoleniami wśród osób młodych spadło aż o 56,8%.
- Do prac społecznie użytecznych skierowano w III kwartale br. 5 osób do 30 roku życia. Oprócz tego, 1 młody bezrobotny skorzystał przygotowania zawodowego dorosłych. Natomiast żaden bezrobotny z analizowanej grupy wiekowej nie został skierowany do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych ze względu na zakończenie tej formy wsparcia.
- Generalnie, w III kwartale 2018 r. zmniejszył się ruch bezrobotnych korzystających z usług powiatowych urzędów pracy. Również liczba osób młodych rejestrujących się w PUP i opuszczających ewidencję urzędów pracy była mniejsza. W porównaniu do III kwartału 2017 r. wyrejestrowanych zostało mniej o 1630 bezrobotnych do 30. roku życia, tj. o 22,0%, co związane było ze spadkiem liczby osób młodych podejmujących zatrudnienie o 23,5%, a także liczby osób, które nie potwierdziły gotowości do pracy (-16,2%).

**Rysunek 3. Dominujące formy aktywizacji osób młodych do 30 roku życia w III kwartale 2018 roku
(udział w ogólnej liczbie zaktywizowanych bezrobotnych do 30 r. ż.)**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku

MIEJSCA PRACY NA PODLASKIM RYNKU PRACY

- Łącznie osoby bezrobotne i poszukujące pracy miały w III kwartale 2018 r. do dyspozycji 7538 ofert pracy, tj. o 1936 (o 20,4%) ofert mniej niż w analogicznym okresie 2017 roku.
- Z ogólnej liczby ofert pracy liczba miejsc zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej zgłoszonych przez podlaskich pracodawców do urzędów pracy w III kwartale 2018 r. wyniosła 6382 i w porównaniu do analogicznego okresu w 2017 roku zmniejszyła się o 1440, czyli o 18,4%.
- Pracodawcy zgłosili również 1156 miejsc aktywizacji zawodowej (w tym 1107 miejsc stażu oraz 48 miejsc pracy społecznie użytecznej), tj. o 496, czyli o 30,0% mniej niż w analogicznym okresie 2017 r. Oferty stażu (1107) stanowiły 95,8% miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w III kwartale 2018 r.

WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW ZREALIZOWANYCH W RAMACH GWARANCJI DLA MŁODZIEŻY W WOJ. PODLASKIM WRAZ Z KOMENTARZEM

Tabela 5. Wartości wskaźników zrealizowanych w ramach Działania 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe. Poddziałanie 1.1.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER 2014-2020)

Opis	2018			
	Ogółem	I kwartał	II kwartał	III kwartał
Wskaźniki produktu				
Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	738	439	231	68
Liczba osób poniżej 30 lat z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	30	16	8	6
Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w Programie	2299	1212	747	340
Wskaźniki rezultatu				
Liczba osób poniżej 30 lat, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	45	10	21	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w SL2014

KOMENTARZ ANALITYCZNY

- W III kwartale 2018 roku w ramach projektów realizowanych przez powiatowe urzędy pracy województwa podlaskiego finansowanych z PO WER 2014-2020 i wdrażanych zgodnie ze standardami określonymi w Planie realizacji Gwarancji dla Młodzieży **udzielono wsparcia 340 młodym osobom bezrobotnym poniżej 30 roku życia**, które wzięły udział w Programie w ramach Działania 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe; Poddziałania 1.1.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego.
- Wśród nich 20% to osoby młode długotrwale bezrobotne, zaś 1,7% stanowią osoby z niepełnosprawnościami. Zamierzony w programie rezultat w postaci uzyskania kwalifikacji osiągnęło 14 osób młodych.

Tabela 6. Wartości wskaźników zrealizowanych w ramach Działania 1.2 Wsparcie osób młodych na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe. Poddziałanie 1.2.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER 2014-2020)

Opis	2018			
	Ogółem	I kwartał	II kwartał	III kwartał
Wskaźniki produktu				
Liczba osób poniżej 30 lat z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	13	12	0	1
Liczba osób biernych zawodowo, nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, objętych wsparciem w programie	209	110	39	60
Wskaźniki rezultatu				
Liczba osób poniżej 30 lat, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	161	79	62	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych w SL2014

KOMENTARZ ANALITYCZNY

- W III kwartale 2018 r. realizowane były również projekty w ramach Działania 1.2 Wsparcie osób młodych na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe; Poddziałania 1.2.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego. W ramach niniejszych projektów wsparcia udzielono 60 osobom biernym zawodowo poniżej 30 roku życia, w tym 1 osobie młodej z niepełnosprawnościami. Zamierzony w programie rezultat w postaci uzyskania kwalifikacji osiągnęło 20 osób młodych. Wspomniane przedsięwzięcia wdrażane są zgodnie ze standardami określonymi w Planie realizacji Gwarancji dla Młodzieży.

Opracowanie:

Wydział Badań i Analiz

Wydział Wdrażania PO WER

WUP w Białymstoku